

№29
(7766)

23 шілде,
Сейсенбі,
2019 жыл.

uil-gazet@mail.ru

аудандық қоғамдық-саяси газет

Газет 1930
жылдың
қараша айынан
бастап шығады.

Ауданға алғашқы сенаторлардың бірі келді

ӨТКЕН СЕНБІДЕ АУДАНЫМЫЗҒА МЕМЛЕКЕТ ЖӘНЕ ҚОҒАМ ҚАЙРАТКЕРІ, ТАРИХ ҒЫЛЫМДАРЫНЫҢ ДОКТОРЫ, ПРОФЕССОР «АРДАГЕРЛЕР ҰЙЫМЫ» РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ҚОҒАМДЫҚ БІРЛЕСТІГІ ТӨРАҒАСЫНЫҢ ОРЫНБАСАРЫ ӨМІРЗАҚ ОЗҒАНБАЕВ АРНАЙЫ ІССАПАРЫМЕН КЕЛДІ.

Кездесуге мемлекеттік органдардың басшылары, еңбек ардагерлері және жастар қатынасты. Онда алдымен аудан басшысы Асқар Қайырғалиұлы ауданның әлеуметтік-экономикалық көрсеткіштерінен және аудан халқының өл-ауқаты мен тыныс-тіршілігінен қысқаша мәлімет берді. Келесі ретте сөз алған «Ардагерлер ұйымы» республикалық қоғамдық бірлестігі төрағасының орынбасары өлемнің 30-дан астам елінде болған, Қазақстан Республикасының алғашқы сенаторы

Өмірзақ Озғанбайұлы «Ұлы даланың жеті қырына» тоқтала отырып, өмір тәжірибесінен сыр тарқатты. Сонымен бірге өткен тарих пен ертеңгі болашақ жөнінде сан-алуан ой-пікірлерімен бөлісті. «Көкжиек», «Күннің шығысындағы ғажайып ел», «Бата дарыл, бақ қонсын» кітаптарындағы өнегелі, ұрпаққа мұра боп қаларлық шығармаларына тоқтала отырып, өз замандастарына бата беру тәртібі мен оның мағыналы сөздерін тілепкен жатастырмай дұрыс жолға қоюды ескертті.

Кездесу соңында аудан әкіміне ақ батасын берді. Салт-дәстүрден сырт айнамай сыйға сый көрсеткен біздің жерлестерімізде алыстан арылтып келіп, ел үшін еңселі сөздері мен рухтандыран «Ардагерлер ұйымы» республикалық қоғамдық бірлестігі төрағасының орынбасары Өмірзақ Озғанбаевқа шапан жауып, тарихы сан ғасырдан тін тартатын киелі Көкжар өңірінің тарихы топтастырылған «Ойыл энциклопедиясын» сыйға тартті.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ.

АУДАН ӘКІМІ ҚҰМЖАРҒАНДЫҚТАРМЕН КЕЗДЕСТІ

ӨТКЕН ЖҰМАДА АУДАН ӘКІМІ АСҚАР ҚАЗЫБАЕВ ҚҰМЖАРҒАН ЕЛДІ-МЕКЕНІНЕ АРНАЙЫ БАРЫП, АУЫЛ ТҰРҒЫНДАРЫМЕН КЕЗДЕСТІ. КЕЗДЕСУ ЖИЫНЫНДА АЛДЫМЕН ҚЫСҚЫ МАЛ АЗЫҒЫН ЕРТЕ ҚАМДАП АЛУ КЕРЕКТІГІН АЙТЫП, ЖАЗ БОЙЫ ЖАУМАҒАН ЖАҢБЫРДЫҢ КҮЗДЕ ТОЛАССЫЗ ТОҚТАМАЙ ЖАУУЫ МҮМКІНДІГІН ЕСКЕРТТІ.

Күздің қоңыр салқынын күтіп жатқан ағайынды алдын-ала ескертуімен оятты. Сонымен қатар ауылдың газдандыру, жолды жөндеу жұмыстарына да тоқталып өтті. Ауылдың тазалығымен қатар ауыл халқының табиғи өсіміне де серпіліс қажеттігін баса айтты. Тұрғындар тарапынан «Мелс» шаруа қожалығының төрағасы Бауыржан Жұбай мемлекеттік бағдарламалар арқылы берілетін жеңілдетілген несиелер арқылы шаруашылық техникаларын жаңарту үшін қажетті құжаттарға байланысты бірнеше сауалдарын қойды. Сонымен бірге ауыл тұрғыны Ләззат Байманова ел игілігі үшін жергілікті билік тарапынан жасалынып жатқан жұмыстарға алғысын білдіре отырып, округ әкімінен көшедегі жарық мәселесі бойынша жауап беруін сұрады. Құмжарған ауданға жақын елді мекендердің бірі болғандықтан 80-ге жуық түтінді бар ауылдың ажары жаман емес. Әрбір үй қоршаулары мен шатырларын заманауи үлгіде жаңартуда. Демек ауылда қозғалыс бар. Сондықтан болар аудан басшысы да сүттен жасалған өнімдерін аудан орталығына өкеліп таза еңбекпен нәпаһа тауып жүрген нәзік жандыларға өз ризашылығын білдірді.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ,
Ойыл-Құмжарған-Ойыл.

ҰЛТТЫҚ ҚОҒАМДЫҚ СЕНІМ КЕҢЕСІ ҚҰРЫЛДЫ

Мемлекет басшысы ҚР Президенті жанынан Ұлттық қоғамдық сенім кеңесін құру туралы Жарлыққа қол қойды, деп хабарлайды ҚазАқпарат Ақорданың баспасөз қызметіне сілтеме жасап. ҚазАқпарат Жарлықтың толық мәтінін жариялады.

Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Ұлттық қоғамдық сенім кеңесін құру туралы Қазақстан Республикасы Конституциясының 44-бабы 20) тармақшасына сәйкес ҚАҰЛЫ ЕТЕМІН:

1. Қазақстан Республикасы Президентінің жанындағы Ұлттық қоғамдық сенім кеңесі (бұдан өрі - Кеңес) құрылсын.
2. Қазақстан Республикасы Президентінің Әкімшілігі бір айлық мерзімде: 1) саяси партиялар, үкіметтік емес ұйымдар көшбасшыларымен, азаматтық сектор өкілдерімен Кеңесті қалыптастыру және оның жұмыс тәртібі мәселелері бойынша консультациялар өткізсін;
- 2) өткізілген консультациялар қорытындылары бойынша Қазақстан Республикасы Президентінің қарауына Кеңестің құрамы мен Кеңес туралы ережені енгізсін.
3. Осы Жарлық қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енеді.

Қазақстан Республикасының Президенті Қ.Тоқаев

Мұхтар Тайжан Ұлттық кеңес жұмысына атсалысуға қауынмын

Ұлттық қоғамдық кеңестің мүшесі Мұхтар Тайжан ұйымға кірудегі өзінің мақсаттарын айтты, деп хабарлайды ҚазАқпарат тілшісі. Қоғам қайраткері Мұхтар Тайжан Ұлттық қоғамдық кеңес шынайы диалог алаңына айналады деген пікір білдірді. «Өз басым бұрыннан айтып келе жатырмын. Білік пен қоғам арасында диалог құратын жүйе болу керек. Сондықтан, біліктің нақты осы қадамын қолдаймын. Мұндай тұрақты түрде жұмыс істейтін жиын бәрімізге қажетті деп білемін. Біздің Қазақстанымыз болашақта өркениетті, құқықтық, демократиялық, шынайы нарықтық мемлекетке айналуы керек. Бұл кеңеске кірудегі өзіміздің мақсатым осы. Біз келешек ұрпаққа өте өркениетті мемлекетті қалдырып кетуіміз қажет. Осы кеңес сол басты мақсатымызға нақты қадам болады деп үміттенемін. Сондықтан өз басым кеңестің жұмысына атсалысуға дайынмын», - деген саясаткер кеңестің жұмысы ашық болатынына сенім білдірді. «Біздің жұмысымыз міндетті түрде ашық болады. Өз мақсатымызды өзгертпейміз. Бірте-бірте ортақ мақсатқа жетеміз деген үміт бар. Ең бастысы, кеңестің жұмысында ешқандай шеңбер жоқ. Ел өмірін жақсартуға қатысты шаруалардың бәрін қамтитын болады», - деді Мұхтар Тайжан.

Бізге ситуациялық лидерлер көп – Ерпан Қарин

Ұлттық қоғамдық кеңестің хатшысы Ерпан Қарин жаңадан құрылған ұйымның бұған дейінгі диалог алаңдарынан айырмашылығы неде болатынын түсіндірді, деп хабарлайды ҚазАқпарат тілшісі. Орталық коммуникациялар қызметінде өткен брифинг барысында БАҚ өкілдерінің сауалына жауап берген Ерпан Қарин ұйымның бұған дейін жұмыс істеген диалог алаңдарынан ауқымдылығымен ерекшеленетінін атап өтті. «Кейбір сарапшылардың әлеуметтік желілерде Ұлттық кеңесті бұған дейін құрылған диалог алаңдарымен салыстырмалы түрде талдап жатқанын мен де байқадым. Бұл теңеулер дұрыс емес. Себебі ол алаңдар нақты бір мәселе төңірегінде құрылған уақытша диалог алаңдары болатын. Мысалы, Жер комиссиясы жер туралы заңнамалар өзгерістер енгізу мақсатында құрылған алаң болатын. Ал бұл (Ұлттық кеңес - авт.) тұрақты түрде жұмыс істейтін консультативтік кеңес органы болады. Президентке үнемі қоғамдағы ертүрлі алаңдататын мәселелерді ескеруге, қоғам өкілдерімен тікелей диалог арқылы пікір алмасу барысында тиісті бастамаларды жүзеге асыруға мүмкіндік беретін болады», - деді ол. Ұлттық кеңес хатшысы ұйымның құрамын анықтау кезінде тұрақты түрде қоғамдық мәселелермен шұғылданған, өз саласының мамандарын тартуға басымдық берілгенін айтты. «Қазір бізде ситуациялық лидерлер көп. Ал біз тұрақты түрде елмен жұмыс істеп жүрген адамдарды тартуға тырысты. Сонымен қатар оның өз саласындағы біліктілігі де ескерілді. Тек «күйіп тұрға тақырыптармен» ғана шұғылданбай, өз мақсаты мен міндетін айқын атқаратын адамдарды топтастыруға тырыстық», - деді Ерпан Қарин. Еске сала кетсек, бүгін Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Ұлттық қоғамдық сенім кеңесі туралы Жарлыққа қол қойды. Сондай-ақ кеңестің құрамына кімдер енгені белгілі болды.

Ұлттық кеңес қазақстандық қоғамның демократиялық дамуға қауын екенін көрсетеді

Қазақстан халық Ассамблеясының мүшесі, «Жаңғыру жолы» жастар қозғалысының төрағасы Максим Споткай Ұлттық қоғамдық сенім кеңесінің құрылуы туралы пікір білдірді, деп хабарлайды ҚазАқпарат тілшісі. «Мемлекет басшысы өзінің ұлықтау рәсімінде Ұлттық қоғамдық сенім кеңесінің құрылатынын хабарлаған еді. Сөзсіз, кеңестің басты мақсаты – қоғамдық диалог үшін тиімді алаң құру болып саналады. Бұл өте қалыпты жағдай, өйткені бұғынде алуан түрлі мәселелер бойынша түрлі сурақ бар. Адамдардың пікірі ресми ұстаныммен үнемі сәйкес келе бермейді», - деді Максим Споткай. Сонымен бірге, ол кеңестің басты артықшылықтары туралы айтып берді. «Қоғамдық кеңестің ең басты артықшылығы – өркениетті түрде мәміле жасай алуымыз болуы керек. Біздегі ахуал қоғамның өзгергенін, барлық адамдардың, оның ішінде біліктің өзгеріске дайын болуы қажеттігін көрсетті. Ұлттық қоғамдық сенім кеңесі қазақстандық қоғамның алдағы демократиялық дамуға дайын екенін, бір-бірімен ашық сөйлесіп, мәміле жасай алатынын көрсететі түсі», - деді спикер. Айта кетейік, Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Ұлттық қоғамдық сенім кеңесі туралы Жарлыққа қол қойды. Бұл туралы Президент 2019 жылдың 12 маусымында елордадағы ұлықтау рәсімінде мәлімдеген болатын.

Ұлттық қоғамдық кеңес құру бәзінгі күнің талабы - Асылбек Қожахметов

Ұлттық қоғамдық сенім кеңесінің мүшесі, қоғам қайраткері Асылбек Қожахметов жаңа құрылған кеңеске жүктелген жауапкершілік мол екенін айтты, деп хабарлайды ҚазАқпарат тілшісі. «Ұлттық қоғамдық сенім кеңесін құру бұғынә күнң талабы. ҚР Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев Жарлыққа қол қойды. Бұл - өте маңызды бастама. Еліміздің дамуына өзіндік үлес қосады», - деді Асылбек Қожахметов. Оның айтуынша диалог алаңы қазіргі қоғамға қажетті. «Ұлттық қоғамдық сенім кеңесін құру бұл үлкен шаруа. Бұл халыққа қажет деп есептеймін. Білік пен халық арасында байланыс орнайды. Кеңес мүшелері өздеріне жүктелген жауапкершілікті түсінеді деп сенемін. Бәрі алашқы отырыстан кейін белгілі болады. Ең бастысы Ұлттық сенім кеңесін Президент өзі басқарады, демек атқаралатын шаруалар 100% нәтижелі болмақ», - дейді Асылбек Қожахметов. Айта кетейік, Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев Ұлттық қоғамдық сенім кеңесі туралы Жарлыққа қол қойды. Бұл туралы Президент 2019 жылдың 12 маусымында елордадағы ұлықтау рәсімінде мәлімдеген болатын. Ұлттық кеңеске түрлі салада жұмыс істейтін, азаматтық белсенділік танытқан 41 адам мүше атанды.

БЕСІК ЖӘНЕ БЕСІК ЖЫРЫ

Бала бесік жырын тыңдағанда оның ажар-көркіне жауап беретін гормондар жақсы жетіледі. Анасы өлді айтқанда көңіліндегі көркем идеялар мен асыл мұраттар, арман-тілектер баланың болмысына дариды. Академик В.Бехтерев *«Баладағы невроз ауруының алдын-алу үшін бесік жырын тыңдату керек»* - деген. Психолог В.Леутин *«Бесік жырын тыңдау мидағы нейронның дұрыс дамуына түрткі болады»* - дейді. Нәресте екі-үш айға дейін ақпаратты тек құлақпен алады. Сондықтан, бесік жанында есек-аяқ айтуға, даңғаза музыка қоюға болмайды. Себебі, бала жаманды-жақсылы эмоцияның бәрін миына жинақтай береді.

«ӨЛДИДЕН ЭПОСКА ДЕЙІН» кітабынан.

Діни аңыздарда бесік жырын ең алғаш орындаған Хауа ана деп айтылады. Бірде ол егіз ұлын жұбата алмай, қиналып отырады. Сол кезде көктен жеті періште түсіп: «Алла, Алла, Алла», – деп, Алланың атын әдемі өзгеше салып әндетеді. Әдемі өуенге елтіген Хауаның бөбектері жұбанып, төтті ұйқыға кетеді. Ән анасына да ұнап қалады. Ол періштелерге: Маған да үйретіңдер, – деп өтінеді. Періштелер Хауаға жеті күн бойы өлді өуендерін үйретіпті. Кейін Хауа ана өзінің барлық балаларын сол өнмен тербетуді әдетке айналдырады. Бұл өзезі дами келе бесік жырына айналған екен. Қазақтағы «Өлді, өлді, өлді-ай» деп басталатын бесік жырының төркіні Хауа ананың «Алла, Алла, Алла-ай» деген өуеннен шыққан деседі. Ертеде бесік жырын үйретудің арнайы мектебі болыпты. Бесік жырының мазмұнына, өзүзине қаты мән берілген. Тәжірибелі аналар оның мазмұндарын таза сақтап, келіндеріне үйретіпті. Бесік жыры жайлы «Өлдинаме» деген ескіше жазылған кітаптардың да болғанын айтады. «Аналар өлдісіз жасай алмас» деген нақыл сөз содан қалған дейді.

Менің балам осы ма? Басында бақыт құсы ма? Ғайып ерен, қырық шілтен Бәбегімнің досы ма? Өлді, өлді, өлді-ай. Лә иләһә иллалла, Иллаллада бар пайда. Мұхаммедтің үмбеті Осындай бала кайда бар? Өлді, өлді, өлді-ай. Болар ма екенсің? Дос жаранға айбатты Нұсқа болар ма екенсің? Өлді, өлді, өлді-ай. Тақ Сүлеймен нәбидай. Тақ Әлдимен өлдідей? Патша болар ма екенсің? Халқың үшін қамданып, Атқа қонар ма екенсің? Өлді, өлді, өлді-ай. Қазығұртқа кеп тоқтаған,

Нұхтай болар ма екенсің? Отбасыма орнаған Құттай болар ма екенсің? Өлді, өлді, өлді-ай. Ғайсадай нұр бітімді Салих болар ма екенсің? Хақтың жолын таныған Ариф болар ма екенсің? Өлді, өлді, өлді-ай. Әзіреті Мұханбет - Сәурауы болған ғаламның. Рахматының тамшысы - Нұрынан сен жаралдың. Өлді, өлді, өлді ай. Өлді бөлем, күт бөлем, Бұл сөзімді ұт бөлем. Лә иләһә иллалла Көкейіңе тұт бөлем Өлді, өлді, өлді-ай...

«САЛТ-ДӘСТҮР СӨЙЛЕЙДІ» кітабынан.

Дидихмет Әшімханұлы, жазушы: «Ыбырай Алтынсарынның қазақ балаларына арнап шығарған хрестоматиясынан кейін бала ұғымына жұғымды бір энциклопедия болса, ол осы «Өлдіден эпосқа дейін» шығар». Таласбек Әсемқұл, жазушы: «Міне, келер ұрпақтың тәрбиесінің бағыт-бағдары анықталып жатқан кезеңде, ал шындығында біздің болашақ егемендігіміздің, болашақ тағдырымыздың қандай болмағы таразыда тұрғанда, «Өлдіден эпосқа дейін» кітабының жарық көруі ұлт мәдениетіндегі ең елеулі, жарқын құбылыстардың бірінен саналмақ».

Бейсен Құранбек, тележурналист: «Бұл кітап - балалар үшін ғана емес, олардың ата-аналары үшін де баса жетпес қазына. Меніңше, «Өлдіден эпосқа дейін» әр қазақ отбасының күнделікті рухани азығына айналуы керек. Кешке алқа-қотан отыра қалып, жаттап, қайталап, санаға

әбден сіңірген отбасылар бұл қазынаның келешекте қызығы мен пайдасын молынан көретініне бек сенімдімін»

Атақты Төле биден «Баланың бесігі - кең дүниенің есігі» деген терең сөз қалған. Жау шапқанда босқан елдің ішінде бесік арқаlap бapа жатқан келіншекке қарап айтқаны екен. Мұхтар Әуезов «Ал, қазақ, мешел болып қалам демесең, тағылымынды, бесігіңді түзе. Оны түзеймін десең, өйелдің халін түзе» - деп жазыпты.

Көп жағдайда бесікті өмірге келген сөбидің нағашы жұрты арнайы сыйлыққа екелген. «Бесік өкелудің өзі керемет құр сән-салтанат десек те болады. Келіннің төркіні «іздеушісі, сұраушысы бар екен» дегізіп, бір топ болып келетін болған және де жай келмелі, баланың бесік жабдығын түгелімен, түбек-шүмегіне дейін жасап екелген. Бесіктің жабдықтарын барынша өдемілеп жасаған. Түбегі мен шүмегінен басқа, қолтық жастық, тізе жастық дегені болады және олар ешқашан сүренсіз сұр түсті маталардан тігілмеген. Кішкентай көрпешелері де мүмкіндігінше ашық түсті маталардан тігіледі. Бесіктің басына үкі тағады. Өйткені бала өсемдікке, өдемілікке бесікте жатқан кезден бастап үйренуі керек, - деп жазды атақты Баукеңнің келіні Зейнеп Ахметова.

Отбасына тікелей немесе жанама қатысты ырым-тыымдар жеткілікті. Дада заңы бойынша көктемде буаз аңды атайтын болған. Жаз-жануарлардың көбею маусымында оларға тиісуге тиым салған. Сонымен бірге үйдегі жары жүкті болса, буаз аңға тиіспеген, көк шөпті жұлмаған. Екіқабат өйел қорқып кетпесін деп

ЮНИСЕФ БАҒДАРЛАМАСЫ НЕГІЗІНДЕГІ ПАТРОНАЖДЫҚ МЕДБИКЕНІҢ РОЛІ

Қазақстан Республикасындағы Біріккен Ұлттар Ұйымының Балалар Қорының (ЮНИСЕФ) ұлттық бағдарламасына сай жуырда аудандық ауруханада медицина мекемелерінің патронажды медбикелері жүкті және босанған әйелдерге үйде патронаждық қызмет көрсетуіді әмбебап-прогрес озық үлгісінің 16 ресурстық модулі бойынша тренинг өтті.

ЮНИСЕФ-тің бағдарламасы бойынша курстан өткен патронаждық медбикелерге арнайы куәліктер беріліп, еңбекақылары 20% көбейеді. Барлық модульдер ЮНИСЕФ ғалымдарының педиаτρια, балаларды ерте жастан дамыту, бала психологиясы саласы бойынша соңғы жиырма жылдағы зерттеулерінің дәлелдері негізінде құрылған.

ЮНИСЕФ бағдарламасына сай патронаждық медбикенің жұмысы туралы әмбебап озық үлгісінің 16 ресурстық модульдерін қысқаша шолып өтсек:

1. Модуль: ерте жастағы балалардың шексіз даму уақыты.

Бұл модуль баланың іште пайда болған күнінен бастап 3 жасқа дейінгі даму, яғни мидың дамуы, нейро-биологиялық дамуы, денсаулығына әсері, оқыту және өмірлік іс қимылына бағытталған.

2. Модуль: патронаж қызметкерінің жаңа рөлі.

Бұл модуль патронаж медбикесіне рөл мен міндеттерін түсіндіреді, үйге бару бағдарламасы бойынша әдемдармен, отбасымен, қоғаммен және мекемелермен байланыс орнату шеберлігін ұғындырады.

3. Модуль: нәрестені дұрыс тамақтандыру(емізу және тамақтандыру). Қосымша тамақтандырудың баланың денсаулығы мен дамуы үшін маңыздылығын түсіну.

4. Модуль: ата-ана мен бала арасында бауыр басуды дамытамыз. Ана мен бала туған нәресте арасындағы қарым-қатынастың қалыптасу үдерісі.

5. Модуль: өкелерді қамтистыру.

Өкелер баланың дамуында баланың, анасының және отбасының аман саулығында маңызды рөл атқаратынын түсіну. Өкелердің балаларын тәрбиелеу жұмысына нәресте күнінен бастап белсендірек қатыстыру үрдісі және сол үрдістерге мемлекеттік саясат және қызметтер көрсету жүйесі саласында қолдау көрсетілуі.

6. Модуль: тәрбиелеу өнері: сүй, сөйлес, ойна, оқы. Дұрыс тәрбиелеудің негізгі тұстарын сипаттау.

7. Модуль: ата-аналардың аман саулығы баланың бүкіл өмір бойғы денсаулығының, дамуының және аман саулығының негізі.

Ата-ананың перинаталдық психикалық сырқаты балаға, отбасына, қоғамға қалай әсер ететінін түсіну.

8. Модуль: балаларды тәрбиелеудің кең таралған қиын мәселелері.

Ата-аналардың көпшілігі тап болатын бала тәрбиесіне қатысты түйтіпкілді мәселелерді түсіну.

9. Модуль: үйдегі орта және қауіпсіздік.

Балалар өмірінің алғашқы жылдары орын алатын жарақаттардың кең таралған себептерін және қалай алдын алу керек екенін білу.

10. Модуль: патронаж қызметкерлерінің тіл табысу дағдыларын дамытамыз.

Түімді тілдесуге үйретуді білу.

11. Модуль: стигманы және кемсітуді ескеру бойынша жұмыс жасау. Әділдікті, инклюзияны және саналуандылықты құрметтеуді ілгері бастыру.

12. Модуль: өзгеше дамитын балалар.

Кемтар, мүмкіндігі шектелген, мүгедек балалар қоғамның өміріне толық және тең құқылы араласа отырып, өз отбасында және қоғамда өсуге және өркендеуіне қажетті барлық қызыметті алуға толығымен құқылы.

13. Модуль: даму мониторингі және скрининг. Мониторинг, мони-

торинг құралдары, даму кезеңдері, мерзімді скрининг, дамуды толық бағалау ұғымдарын және өзара айырмашылықтарын түсіну.

14. Модуль: балаға дұрыс қарамау, қиянат жасау, көңіл бөлмеу және тастанды баланы анықтау және бұндай жағдайларға назар аудару.

15. Модуль: мекемелер арасындағы байланыс.

16. Модуль: емханада клиникалық тәжірибеде кездесетін ынтамен тамақтандыру.

ЮНИСЕФ бағдарламасына байланысты патронаж медбикесінің бала дамуының мониторингін жүргізудегі 10 негізгі қадамдары бойынша жұмыс жасауды үйренеді:

1. Бірінші қадам. Бала дамуының не екенін ата-анаға түсіндіріп айту. Көбіне ата-аналар бала дамуы мен физикалық өсуін бірдей деп түсінеді. Баланың бойы мен салмағы дұрыс болса болды, бәрі жақсы деп ойлайды. Ата-анаға баланың дамуы деген немі неізетінін түсіндіру.

2. Екінші қадам. Ата-анадан бала дамуы кезеңінде не мазаландыратынын сұрау керек. Мониторингінің басты элементі ата-ананың бала дамуына алаңдауы болып саналады. Ата-аналарды не алаңдататынын анықтау барысында ашық сұрақтар қоямыз: баланың дамуы туралы айтқанда, мен балаңыз қалай тілдесетінін, түсінетінін, өңгімелесетінін, ойнайтынын, көретінін, еститінін, қимылдайтынын, үйренетінін және өзіне арналған қандай әрекеттер жасайтынын меңзеп тұрмын. Баланыздың осы салалардың қайсысында болмасын дамуы алаңдатпай ма? Деген сұрақтар арқылы анықтау.

3. Үшінші қадамнан жетінші қадамға дейін. Бала дамуының облыстары бойынша бағалау жүргізу қажет. Ол үшін арнайы жеті кестені қолданамыз. Кестелер: экспрес-сивті(бейнелі) тіл дамуы, рецеп-тивті(түсіну) тіл дамуы, қимыл-қозғалыс бойынша нән моторика мен кішкентай моторикаларын анықтау, эмоционалді даму, баланың өз эмоцияларын басқару, бала қалай қарым-қатынас орнатады, ойындар және бір-бірімен ойнау. Кестелерге сай мониторингін жүргізу және қолдау көрсету қажет.

4. Сегізінші қадам. Қорғаныс факторының мониторингін жүргізу, бұған тәрбиешілердің демеуін де қосамыз.

5. Тоғызыншы қадам. Дамуына қатерлі қауіпті факторлардың мониторингін жүргізу.

6. Оныншы қадам. Отбасының қауіп-қатер факторларын мейлінше азайту стратегияларына, қосымша қызыметтерге мұқтаждығына және әрі қарайғы әрекеттер жоспарын жасауға мониторинг жүргізу.

Тренинг барысында мамандар сөбіге тактильді жанасу, онымен сөйлесу бойынша әсерлері, ата-аналардың эмоционалдық іңкөрлігі, баланың когнитивті функциялары мен бейімделу қабілеттеріне қатысты ойындарға ата-ананың екеуін де 1-ші күннен бастап бүкіл кейінгі өміріне дейін белсенді түрде қатыстыруға байланысты жаңа білім алады. Патронажды қызметтің жаңа стандарты бойынша, әйелдің жүкті кезінде 2 рет және барлық балалар туғаннан бастап 3 жасқа дейін патронажды медбикелердің әмбебап пакет бойынша үйге 9 рет бару арқылы көрсетілетін міндетті қызметпен қамтылатын болады.

Әмбебап бару аясында патронажды қызметкерлер баланың ерте жастан дамуына ықпал ететін жолдарды бағалап, ата-аналарға емізу, дұрыс тамақтандыру, дөрігерге дейінгі жедел медициналық көмек көрсету, балалар ауруларының қауіпті белгілерін тани білу мәселелері, ата-аналар мен балалар арасында тығыз байланыстың болуының маңызы бойынша кеңестер өткізеді. Нақ осы берік эмоционалдық өзара қарым-қатынастар ата-аналардың баланың психикалық тұрақтылығы мен

өлеуметтік ортаға бейімделуіне ықпал ететін сергек әрі қамқор ахуалды қалыптастыруына жәрдемдеседі. Қалыпты және жоғары бередесі бар отбасылар ерте даму, мектепке дейінгі тәрбие бойынша мамандардың даму пакеті бойынша қызметтерін, сондай-ақ жұмыспен қамту, тұрғын үй және қоғамдас-тықтардағы бизнеспен серіктестік бағдарламаларына қатысу арқылы өлеуметтік-экономикалық жағдайын жақсартуға мүмкіндік ала алады.

Патронажға барудың жаңа дағдылары өңірлердегі отбасылар үшін алғашқы медициналық қызмет жүйе-сінің көсібі қызметі мен қызметінің сапасын жақсартуға, ана мен 1 жасқа дейінгі бала өлімінің алдын алуға көмектеседі, бала көтеру мәселелеріне әсер ете алады.

Гвард университетінің педиа-трия саласындағы зерттеушілері баланы ерте жастан дамыту бағдарламасына қаражат салу баланың өлеуетін айтарлықтай арттыруға және денсаулық сақтау мен өлеу-меттік қорғау жүйесіне жұмсалатын шығын деңгейін азайтуға көмектесе-тінін дәлелдеген. Үйге барудың патронажды әмбебап-прогрес моделі негізіндегі патронажға бару пациентті өмірінің кейінгі кезеңіндегі неғұрлым көп шығын жұмсалатын ауруханада емдеудің өскірген тәжірибесімен салыстырғанда барынша экономи-калық тұрғыдан тиімді болып табыла-тыны дәлелдеген.

Жүкті әйелдер мен 5 жасқа дейінгі балалары бар отбасыларды меди-циналық-өлеуметтік қамтамасыз ету бойынша жоба БҰҰ ЮНИСЕФ бала-лар қоры патронаждық медбикелерді әдістемелік материалдар мен тұрақ-ты оқыту шараларымен қамтамасыз етеді.

Анасы 3 жасқа дейін баласының қасында болғаны дұрыс. Анасының қамқорын, тәрбиесін, үйреткенін 10 балабақша да, үйірмелер де үйрете алмайды. Жұбайының жүкті кезде және баланың туған күнінен бастап өкесі тәрбие ісіне етене араласып, күніне 15 минут уақыт бөлу баланың дамуына ерекше әсер етеді.

Патронаждық медбикелер медици-налық қызметкер ғана емес, өлеу-меттік қызметкердің және психолог-тің міндеттерін де біледі. Өйткені балаға дәрі егу немесе басқа да дағдылардан бөлек күтім қажет өрі оған науқас ретінде емес, бала ретінде қарағаны тиімді. Көптеген отбасылар балаларына кәсіби меди-циналық дәрігерге дейінгі көмектерді көрсете алмайды, сондықтан патро-наждық қызмет медбикелері осы міндетті үйретеді. Жас аналарға баланы күтіп-баптаудың қыр-сырын көрсетеді. Бөлмеде жас ана өзін ыңғайлы сезінуге бейімдейді. Ойыншықтармен ойнату, баланы құндақтау тәртіптерін үйретеді. Алуан түрлі дәмді тағамдармен таныстырып, балаларға жасына қарай, қандай тағам өзірлеген дұрыс және қандай азық-түлік бұтдіршішдер үшін пайдалы екенін айтып, мөлшерін көрсетіп береді.

2016 жылдан бері ЮНИСЕФ- тің техникалық қолдауымен осы моделдер енгізіліп жатқан Қызылорда облысында:

1. сөби өлімі 32%-ға (159-17,7ү-дан 108-12,1ү-ға дейін) азайды; 2. басқарылатын инфекциялардан болатын сөби өлімінің саны меди-циналық көмекке ерте кезден жүгіну есебінен 50%-ға (6-дан 3—ке дейін инфекциялық аурулар) азайды;

3. үйде қайтыс болған балалар саны 13-тен (10,6%) 10-ға дейін (14,3%) 23%-ға азайды;

4. тыныс алу органдарының ауруларынан болатын өлім-жітімнің 3 еседен көп (3-тен 1-ге дейін) азаюына қол жеткізілді.

Нұрлан ЕСЕНҒАЗЫ,
Кеңес Одағының Батыры
Мәншүк Маметова атындағы
Ақтөбе Жоғары медициналық
колледжінің оқытушысы,
жалпы тәжірибелі дәрігер.

ЖЕМҚОРЛЫҚҚА ҚАРСЫ ЗАҢНАМА ӨЗ НӘТИЖЕСІН БЕРУДЕ

«Қазақстан-2050» Стратегиясы сыбайлас жемқорлықпен күресті жоюда күш-жігерді біріктіруге шақырады. Қазақстанның аталмыш маңызды мәселе бойынша қағидаттық ұстанымын білдіретін еліміздің басты стратегиялық құжаты мемлекеттің алдағы жылдардағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатының негізі болып табылады. Осы аталған стратегия өз жемісін беруде. Неге десеңіз, соңғы жылдары сыбайлас жемқорлық туралы фактілердің азайып келе жатқаны байқалады.

Сондықтан аталған стратегияны көп болып қолдап, жүзеге асырып, сыбайлас жемқорлықтың жойылуына ат салысуымыз қажет. Осы орайда Ойыл аудандық сотымен де сыбайлас жемқорлықты жоюда біршама жұмыстар атқарылууда. Атап айтқанда, аталған бағытта арнайы жоспар құрылып, мекемелер арасында сыбайлас жемқорлықтың зардаптары туралы түсіндірме жмыстары жүргізіліп, мақалалар жарияланды. Аталған іс-шара тек осымен тоқтап қалмай, алдағы уақытта да өз жалғасын табады.

Сыбайлас жемқорлық мемлекеттік басқарудың тиімділігін, елдің инвестициялық тартымдылығын төменде-

тетіні, өлеуметтік-экономикалық қарыштап дамуды тежейтіні баршаға мәлім. Еліміз тәуелсіздік алған сөттен бастап сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың тиімді тетіктерін құру бағытында көптеген шаралар атқарды. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы Заңы және мемлекеттік қызмет туралы заңнамалары тиімді жұмыс істеуде. Осы аталған Заң нормалары өлеуметтік шығу тегімен мүлтік жатқайына қарамастан, басшылық орындарға қабілетті және кәсіби дайындалған адамдар орналасатын меритократия қағидаттарының негізінде мемлекеттік қызмет жүйесі қалыптасты.

Бұл ретте мемлекеттік қызметшілердің жауапкершілігін күшейтумен қатар, олардың өлеуметтік кепілдіктері де жетілдірілуде. Мемлекеттік аппараттың еңбек ақысын кезең-кезеңімен үнемі көтеріп отыру мемлекеттік қызметшілердің әлеу-меттік өзін-өзі сезінуін арттыруға және олардың өз міндеттерін адал және өділ негізде орындауына жағдай жасау үшін қолға алынған дүние.

Сот жүйесіне деген сенімді арттыруға, азаматтардың құқықтары

КЕЛІСІМ-ШАРТ БОЙЫНША ӘСКЕРІ ҚЫЗМЕТКЕ ҚАБЫЛДАУ ЖҮРГІЗІЛУДЕ

КЕЛІСІМШАРТ БОЙЫНША ӘСКЕРІ ҚЫЗМЕТ ЕТУ МЕМЛЕКЕТ ПЕН ЖЕКЕ ТҰЛҒА МҮДДЕСІН АСТАСТЫРЫП, БАЙЛАНЫСТЫРАДЫ. ӘЛБЕТТЕ, АЗАМАТТАРДЫҢ ЖАУЫНГЕРЛІК САПҚА ӘРДАЙЫМ ДАЙЫН ЖҮРІП, ПАТРИОТТЫҚ СЕЗІМІН КҮШЕЙТІП, ЕЛДІҢ, ЖЕРДІҢ ҚОРҒАНЫ ЕКЕНДІГІН ДЕ СЕЗІНТЕДІ. НЕГІЗІ, АЗАМАТТАР ӘСКЕРІ ҚЫЗМЕТ ЕТУГЕ КЕЛІСІМ ЖАСАҒАНДА БҮГІНІ МЕН БОЛАШАҒЫНА ТҰРАҚТЫ, СЕНІМДІ ӘЛЕУМЕТТІК ҚОРҒАУДЫ ДА ҚАМТИДЫ.

Елбасы – Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің Жоғарғы Бас қолбасшысы Нұрсұлтан Назарбаев: «Қазір біз ХХІ ғасырдағы қазақстандық жауынгерлердің ұжымдық бейнесін құрамымыз, оның айрықша белгілері патриотизм, интеллектуалдық дамуы, саламатты өмір салтын ұстанатын болу керек», деп нақтылады. Біздің ескеріміздің жетістігі кәсіби даярлығына байланысты. Келісімшарт бойынша әскери қызметтен өтетін әскери қызметшілердің жеке жастары ғана емес, отбасы да мемлекет қорғауында болатынын баса айтқан артық болмас. Сондықтан Қорғаныс министрлігінің талаптарына сәйкес, келісімшарт бойынша әскери қызметке жоспарлы түрде іріктеу жүргізіледі.

Соган орай Ойыл ауданының қорғаныс істері жөніндегі бөлімі келісім шарт бойынша әскери қызметке азаматтарды жинау бойынша жұмыстардың жаңа кезеңінің басталғаны туралы хабарлауда.

Кәсіби әскери қызметші мансабын таңдағысы келген 19 жастан 35 жасқа дейінгі барлық ер азаматтар, яғни запастағы офицерлер, сержанттар мен сарбаздар Дауленова көшесі, 26 үй, мекенжайы бойынша Ойыл ауданының қорғаныс істері жөніндегі бөліміне келісімшарт бойынша әскери қызметке жинау пунктіне хабарласуына болады.

Бұл әскери қызметтің басымдықтары, яғни, лайықты айлықақының уақытылы төленуі және әскери атағы мен лауазымына сәйкес

80 000 теңгеден 150 000 теңгеге дейін қарастырылған. Сонымен қатар, әскери қызметші мемлекет есебінен тұрғын үймен қамтамасыз етіледі. Тұрғын үй қорында қызметтік тұрғын үй болмаған жағдайда, тұрғын үйді жалдауға арналған ақшалай телемақы төленеді. Ал жыл сайынғы негізгі демалысының ұзақтығы еңбек сіңірген жылдарына байланысты кемінде он жыл – 30 тәулікке, онан жырма жылға дейін – 35 тәулікке, жиырма жылдан және одан астам жыл – 40 тәулікке созылады. Әскери қызметшіге демалыс беру кезінде екі лауазымдық айлықақы мөлшерінде сауықтыруға жәрдемақы төленетінін еске салған жөн. Тағы бір айтарлығы, Қазақстандағы жоғарғы оқу орындарында оқу үшін төленетін соманың 50 пайызы мемлекет есебінен өтеледі. Әскери қызметкерлер мен олардың отбасы мүшелерін медициналық қызметпен қамтамыс ету де көзделген. Әскери қызметшілердің балаларына балабақшадан кезектен тыс орын беріледі. Мұның барлығы Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 16 ақпандағы №561 «Әскери қызмет және әскери қызметшілердің қызметіне және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы» Заңында қарастырылған.

Келісімшарт бойынша әскери қызметке қабылдау шарттарына келер болсақ, Қазақстан Респуб-ликасының азаматтығына ие болға, курсанттарды қоспағанда, он тоғыз жастан кіші емес, және әскери атағына байланысты әскери қызметте болудың осы Занда белгіленген шекті

мен заңды мүдделерін қорғау ісінде оның рөлін күшейтуге ерекше көңіл бөлінуде. Жер-жерде ақпаратқа қолжетімділік кеңейтілді, оған электрондық үкімет пен мемлекеттік және жеке құрылымдардың интер-нет-ресурстарын қалыптастыру жөніндегі шаралар ықпал етті. Азаматтардың сыбайлас жемқорлық фактілері туралы кедергісіз ақпарат алуы, оның ішінде, мемлекеттік органдардың сенім телефондары мен веб-сайттары арқылы кедергісіз ақпарат алуы үшін жағдай жасалды.

Сыбайлас жемқорлыққа қоғам болып қарсы тұрумен қатар, мемлекеттік органдардағы мемлекеттік қызметшілердің өдеп нормаларын бұзуына жол бермеу де бүгінгі таңдағы басты мәселелердің бірі. Бұл жөнінде қолданыстағы Өдеп кодексін де жан-жақты айтылған. Сондықтан, ер мемлекеттік қызметші аталған кодексте айтылғандарды басшылыққа алғаны дұрыс. Заман талабына сай мемлекеттік қызметшілердің Өдеп кодексін еңгізу «100 нақты қадам» Ұлт жоспарын жүзеге асыру талаптарынан бастау алады.

А.ҚАДЫРҒАЛИЕВ,
Ойыл аудандық сотының бас маманы.

жасынан кіші болмауға, әскери лауазымға сәйкес келетін әскери-есептік мамандығы болуға, сондай-ақ мерзімді әскери қызметті өткерген не жоғары оқу орындарының әскери кафедрасынан оқудан өткендерді қоспағанда, Қорғаныс министрлігінің әскери оқытылған резервті даярлау жөніндегі мамандандырылған ұйымдарында әскери даярлықтан өткен болуға тиіс.

Ескерте кететін жайт, әскери-дөрігерлік комиссияның қорытындысына сәйкес әскери қызмет міндеттерін орындауға кедергі келтіретін ауруы бар, Қазақстан Респуб-ликасының заңдарында белгіленген шектеулерді өзіне қабылдаудан бас тартқан, сонымен бірге, бұрын сотталған, оған қатысты қылмыстық із қозғалған, әскери қызметке кірер алдындағы екі жыл ішінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасағаны үшін төртіптік жауаптылыққа тартылған адамдар қабылданбайды.

Сондай-ақ, әскери жоғарғы оқу орындарында үміткерлерді іріктеу жұмыстары жүріп жатыр. Алматы қаласында ҚР Қорғаныс Министрлігінің әскери институты, Құрлық әскерлерінің әскери институты, Радиоэлектроника және байланыс әскери – инженерлік институты, Ақтөбе қаласындағы Әуе қорғаныс күштерінің әскери институты, Ақтау қаласындағы Әскери теңіз инсти-туты, Шортанды қаласындағы ҚР ҚМ қадет корпусы, Астана қаласындағы «Жас ұлан» Республикалық мектебі және Алматы қаласында мамамандандырылған «Арыстан» лицейіне оқуға түсуге болады.

Қорғаныс Министрінің бірінші орынбасары ҚР Қарулы Күштері Бас штабы бастығының нұсқауымен ҚР «Әскери техникалық мектеп» РИМҚ-ның Ақтөбе қаласындағы филиалында әскери оқытылған резервті дайындауқақылы негізде азаматтарды даярлау жоспарлануда. Қазақстан Республикасының 2012 жылғы 16 ақпандағы №561 «Әскери қызмет және әскери қызметшілердің мәртебесі туралы» Заңының 12 бабына сәйкес әскери қызметке жарамды немесе шектеулі жарамды, оның ішінде әскери қызметке шақыру кейінге қалдырылған 22- ден 27 жасқа дейінгі контингентінен, сондай-ақ келісімшарт бойынша әскери қызмет өткеру үшін іріктеу жүргізілуде. Ақылы оқудың үнесі (бағасы) 263 мың 3 теңге. Оқу мерзімі 40 күн.

Сондай-ақ, толық ақпаратты **2-19-22** байланыс телефондары арқылы ниет білдірушілер мен-жайды сұрастыра алады.

Ойыл аудандық әділет басқармасында 2019 жылғы 13 маусымда № 6251 болып тіркелді

ОЙЫЛ АУДАНДЫҚ МӘСЛИХАТЫНЫҢ ШЕШІМІ		
06 маусым 2019 жыл	№306	Ойыл селосы
Ойыл ауданының ауылдық елді мекендерде тұратын және жұмыс істейтін мемлекеттік денсаулық сақтау, әлеуметтік қамсыздандыру, білім беру, мәдениет, спорт және ветеринария ұйымдарының мамандарына бюджет қаражаты есебінен коммуналдық көрсетілетін қызметтерге ақы төлеу және отын сатып алу бойынша әлеуметтік қолдау көрсету тәртібін және мөлшерін бекіту туралы		
Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Заңының 6 бабына, Қазақстан Республикасының 2005 жылғы 8 шілдедегі «Агронеркәсіптік кешенді және ауылдық аумақтарды дамытуды мемлекеттік реттеу туралы» Заңының 18 бабының 5 тармағына сәйкес, Ойыл аудандық мәслихаты ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:		
1. Ойыл ауданының ауылдық елді мекендерде тұратын және жұмыс істейтін мемлекеттік денсаулық сақтау, өлеуметтік қамсыздандыру,білім беру, мәдениет, спорт және ветеринария ұйымдарының мамандарына бюджет қаражаты есебінен коммуналдық көрсетілетін қызметтерге ақы төлеу және отын сатып алу бойынша әлеуметтік қолдау көрсету тәртібі және мөлшері бекітілсін.		
2. «Ойыл аудандық мәслихатының аппараты» мемлекеттік мекемесі заңнамда белгіленген тәртіппен: 1) осы шешімді Ақтөбеоблысының Әділет департаментінде мемлекеттік тіркеуді; 2) осы шешімді Қазақстан Республикасынормативтік құқықтық актілерінің электрондық түрдегі Эталондық бақылау банкінде ресми жариялауға жіберуді; 3) осы шешімді Ойылаудандық мәслихатының интернет-ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.		
3. Осы шешім оның алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.		
Аудандық мәслихаттың сессия төрағасы: Ж. Хамзин	Аудандық маслихат хатшысының м.а.: А.Мамбетова	

Ойыл аудандық мәслихаттың 2019 жылғы 6 маусымдағы № 306 шешімімен бекітілген

Ойыл ауданының ауылдық елді мекендерде тұратын және жұмыс істейтін мемлекеттік денсаулық сақтау, әлеуметтік қамсыздандыру, білім беру, мәдениет, спорт және ветеринария ұйымдарының мамандарына бюджет қаражаты есебінен коммуналдық көрсетілетін қызметтерге ақы төлеу және отын сатып алу бойынша әлеуметтік қолдау көрсету тәртібі және мөлшері

1. Жалпы ережелер
1. Ойыл ауданының ауылдық елді мекендерінде тұратын және жұмыс істейтін мемлекеттік денсаулық сақтау, өлеуметтік қамсыздандыру, білім беру, мәдениет, спорт және ветеринария ұйымдарының мамандарына бюджет қаражаты есебінен коммуналдық көрсетілетін қызметтерге ақы төлеу және отын сатып алу бойынша өлеуметтік қолдау (өрі қарай – өлеуметтік қолдау) көрсетіледі.
2. Әлеуметтік қолда

1) «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» коммерциялық емес акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Мемлекеттік корпорация);

2) көрсетілетін қызметті беруші;

3) тұрғылықты жері бойынша көрсетілетін қызметті беруші болмаған жағдайда ауылдық округ өкімі арқылы жүзеге асырылады.

2. Әлеуметтік қолдау көрсету тәртібі

4. Әлеуметтік қолдау көрсетудің мерзімі;

1) Мемлекеттік корпорацияға, көрсетілетін қызметті берушіге жүгінген кезде – көрсетілетін қызметті беруші құжаттардың топтамасын тіркеген сәттен бастап – 10 (он) жұмыс күні;

тұрғылықты жері бойынша ауылдық округтің өкіміне құжаттардың топтамасын тапсырған сәттен бастап – 15 (он бес) жұмыс күні;

Мемлекеттік корпорацияға жүгінген кезде қабылдау күні әлеуметтік қолдау көрсету мерзіміне кірмейді.

5. Жеке тұлға (немесе оның нотариалдық сенімхатпен расталған өкілі) (әрі қарай – көрсетілетін қызметті алушы) әлеуметтік қолдауды алу үшін еркін нысанда жазылған өтінішті және мынадай құжаттарды ұсынады:

көрсетілетін қызметті берушіге, ауылдық округ өкіміне не Мемлекеттік корпорацияға:

1) жеке басты куәландыратын құжат (жеке басты сәйкестендіру үшін қажет);

2) тұрғылықты тұратын жері бойынша тіркелгенін растайтын құжат (мекенжай анықтамасы не ауыл өкімдерінің анықтамасы);

3) жұмыс орнынан анықтама;

4) екінші деңгейдегі банкте немесе банк операцияларын жүзеге асыруға тиісті лицензиясы бар ұйымдарда дербес шоты бар екенін растайтын құжат.

6. Әлеуметтік қолдауды көрсетуден бас тартуға негіз болады:

1) көрсетілетін қызметті алушы 5 тармақта көрсетілген тізбеге сәйкес құжаттардың толық емес топтамасын және (немесе) қолданылу мерзімі өткен құжаттарды ұсынуы;

2) өтініш беруші берген мәліметтердің жалған болуы немесе берілген құжаттардың сәйкес келмеуі;

3) лауазымдарды біріктірген кезде негізгі жұмыс орны бойынша әлеуметтік қолдау алушының лауазымы әлеуметтік қолдауға құқық беретін лауазымдар тізіліміне сәйкес келмеуі.

3. Әлеуметтік қолдау көрсету мөлшері

7. Мамандарға әлеуметтік қолдау жылына бір рет бюджет қаражаты есебінен 5 (бес) айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде көрсетіледі.

*Ойыл аудандық әділет басқармасында
2019 жылғы 13 маусымда № 6252 болып тіркелді*

ОЙЫЛ АУДАНДЫҚ МӘСЛИХАТЫНЫҢ ШЕШІМІ

06 маусым 2019 жыл	№307	Ойыл селосы
Ойыл аудандық мәслихатының 2018 жылғы 5 наурыздағы № 163 «Ойыл ауданында тұрғын үй көмегін көрсету мөлшерін және тәртібін айқындау туралы» шешіміне өзгерістер енгізу туралы		
Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Заңының 6 бабына, Қазақстан Республикасының 1997 жылғы 16 сәуірдегі «Тұрғын үй қатынастары туралы» Заңының 97 бабына және Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2009 жылғы 30 желтоқсандағы № 2314 «Тұрғын үй көмегін көрсету ережесін бекіту туралы» қаулысына сәйкес, Ойыл аудандық мәслихаты ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:		
1. Ойыл аудандық мәслихатының 2018 жылғы 5 наурыздағы № 163 «Ойыл ауданында тұрғын үй көмегін көрсету мөлшерін және тәртібін айқындау туралы» (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 3-11-120 болып тіркелген, 2018 жылғы12 сәуірде Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің электрондық түрдегі эталондық бақылау банкінде жарияланған) шешіміне келесідей өзгерістер енгізілсін:		
1. Ойыл аудандық мәслихатының 2018 жылғы 5 наурыздағы № 163 «Ойыл ауданында тұрғын үй көмегін көрсету мөлшерін және тәртібін айқындау туралы» (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 3-11-120 болып тіркелген, 2018 жылғы12 сәуірде Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің электрондық түрдегі эталондық бақылау банкінде жарияланған) шешіміне келесідей өзгерістер енгізілсін:		
кіріспеле «, Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 9 сәуірдегі № 319 «Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы мемлекеттік көрсетілетін қызметтер стандарттарын бекіту туралы» нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде №11015 тіркелген бұйрығына» сөздер алынып тасталсын; көрсетілген шешімдегіқосымша осы шешімдегі қосымшаға сәйкес жаңа редакцияда жазылсын.		
2. «Ойыл аудандық мәслихатының аппараты» мемлекеттік мекемесі заңнамада белгіленген тәртіппен:		
1) осы шешімді Ақтөбеоблысының Әділет департаментінде мемлекеттік тіркеуді;		
2) осы шешімді Қазақстан Республикасы нормативтік құқықтық актілерінің электрондық түрдегі Эталондық бақылау банкінде ресми жариялауға жіберуді;		
3) осы шешімді Ойылаудандық мәслихатының интернет–ресурсында орналастыруды қамтамасыз етсін.		
3. Осы шешім оның алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.		
Аудандық мәслихаттың сессия төрағасы: Ж. Хамзин	Аудандық мәслихат хатшысының м.а.: А.Мамбетова	

Аудандық мәслихаттың 2019 жылғы 6 маусымдағы № 307 шешіміне қосымша

Аудандық мәслихаттың 2018 жылғы 5 наурыздағы № 163 шешіміне қосымша

ОЙЫЛ АУДАНЫНДА ТҰРҒЫН ҮЙ КӨМЕГІН КӨРСЕТУ МӨЛШЕРІ ЖӘНЕ ТӘРТІБІ

1. Тұрғын үй көмегін көрсету тәртібі

1. Тұрғын үй көмегі жергілікті бюджет қаражаты есебінен Ойыл ауданында тұрақты тұратын аз қамтылған отбасыларға (азаматтарға):

1) тұрғынжайдың меншік иелері немесе жалдаушылары (қосымша жалдаушылары) болып табылатын отбасыларға (азаматтарға) коммуналдық қызметтерді тұтынуына;

2) жергілікті атқарушы орган жеке тұрғын үй қорынан жалға алған тұрғынжайды пайдаланғаны үшін жалға алу ақысын төлеуге беріледі.

Аз қамтылған отбасылардың (азаматтардың) тұрғын үй көмегін есептеуге қабылданатын шығыстары жоғарыда көрсетілген бағыттардың әрқайсысы бойынша шығыстардың сомасы ретінде айқындалады.

Белгіленген нормалар шегіндегі шекті жол берілетін шығыстар үлесі отбасының (азаматтың) жиынтық табысының 5 (бес) пайызы мөлшерінде белгіленеді.

2. Тұрғын үй көмегін тағайындау «Ойыл аудандық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» мемлекеттік мекемесі (бұдан әрі-үкелітті орган) арқылы жүзеге асырылады.

3. Аталған жерлерде тұрақты тұратын адамдарға тұрғын үйді (тұрғын ғимаратты) күтіп ұстауға арналған ай сайынғы және нысаналы жарналардың мөлшерін айқындайтын сметаға сәйкес, тұрғын үйді (тұрғын ғимаратты) күтіп-ұстауға арналған коммуналдық қызметтер көрсету ақысын төлеу үшін жеткізушілер ұсынған шоттар бойынша тұрғын үй көмегі бюджет қаражаты есебінен көрсетіледі.

4. Отбасы (азамат) (не нотариат куәландырған сенімхат бойынша оның өкілі) тұрғын үй көмегін тағайындау үшін «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясы» коммерциялық емес акционерлік қоғамы (бұдан әрі - Мемлекеттік корпорация) немесе «электрондық үкімет» веб-порталына тоқсанына бір рет жүгінуге құқылы.

5. Құжаттарды қарау және тұрғын үй көмегін көрсету туралы шешім қабылдау немесе көрсетуден бас тарту туралы дәлелді жауап беру мерзімі Мемлекеттік корпорациядан құжаттардың толық топтамасын алған күннен бастап сегіз жұмыс күнін құрайды.

6. Тұрғын үй көмегі өтініш берген айдан бастап ағымдағы тоқсанға тағайындалады.

7. Тұрғын үй көмегін төлеу есептелген сомаларды тұрғын үй көмегін алушылардың жеке шоттарына екінші деңгейдегі банктер арқылы аудару жолымен жүзеге асырылады.

8. Өтініштерді қабылдау және мемлекеттік қызмет көрсету нәтижелерін беру Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрінің 2015 жылғы 9 сәуірдегі № 319 «Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласындағы мемлекеттік көрсетілетін қызметтер стандарттарын бекіту туралы» нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 11015 тіркелген бұйрығымен бекітілген «Тұрғын үй көмегін тағайындау» мемлекеттік көрсетілетін қызмет стандартына сәйкес жүзеге асырылады.

9. Мемлекеттік корпорация өтінішті ақпараттық жүйе арқылы қабылдайды және оны тұрғын үй көмегін тағайындауды жүзеге асыратын үкелітті органға жібереді.

10. Үкелітті орган отбасы (азамат) (не нотариат куәландырған сенімхат бойынша оның өкілі) ұсынған құжаттардың және (немесе) олардағы деректердің (мәліметтердің) дұрыс емес екенін анықтау негізінде тұрғын үй көмегін беруден бас тартады және өтініш берілген күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде өтініш берушіге «электрондық үкімет» веб-порталы не Мемлекеттік корпорация арқылы дәлелді бас тартуды жібереді.

11. Тұрғын үй көмегін тағайындау туралы шешімді не қызметті көрсетуден бас тарту туралы дәлелді жауапты тұрғын үй көмегін тағайындауды жүзеге асыратын үкелітті орган қабылдайды. Тағайындау туралы хабарлама не тағайындаудан бас тарту туралы дәлелді жауап Мемлекеттік корпорацияға немесе электрондық құжат ретінде «жеке кабинетке» жіберіледі.

2. Тұрғын үй көмегін көрсету мөлшері

12. Аз қамтылған отбасыларға (азаматтарға) тұрғын үй көмегін тағайындау төмендегі нормаларына сәйкес жүргізіледі:

1) жәрдемақы шараларымен қамтамасыз етілетін тұрғын үй көлемінің нормасы бір адамға он сегіз шаршы метрлік пайдалы алаңды құрайды. Жалғыз тұратын азаматтар үшін, кемінде бір бөлмелі пөтер мөлшерінде немесе жатақханадан бөлме;

2) электрқуатынпайдаланунормалары 1 айға:

1 адамға - 40 киловатт;

2 адамға - 60 киловатт;

3 адамға - 80 киловатт;

4 және одан да көп адамға - 100 киловатт;

3) тұрғын үйді күтіп ұстау ай сайын:

1 адамға - 18 шаршы метрлік пайдалы алаңы, жалғыз тұратын азаматтар үшін, кемінде бір бөлмелі пөтер мөлшерінде немесе жатақханадан бөлме;

4) жылумен жабдықтау ай сайын:

1 адамға - 18 шаршы метрлік пайдалы алаңы, жалғыз тұратын азаматтар үшін, кемінде бір бөлмелі пөтер мөлшерінде немесе жатақханадан бөлме;

5) тұрмыстық қалдықтарды шығару - ай сайын әр адамға тариф бойынша;

6) көріз қызметтері - ай сайын әр адамға тариф бойынша;

7) сумен жабдықтау қызметтері - ай сайын әр адамға тариф бойынша;

8) газ пайдалану нормалары - ай сайын әр адамға тариф бойынша;

9) от жағу маусымына қатты отынды (көмірді) пайдалану нормалары:

3 адамға дейін айына – 0,5 тонна;

4 және одан да көп адамға айына – 1 тонна.

Коммуналдық қызметтерді пайдалану төлемінің нормалары мен тарифтерін қызмет көрсететіндер ұсынады;

10) телекоммуникациялар желісіне қосылған телефон үшін абоненттік төлемақы тарифтерінің көтерілуіне өтемақы Қазақстан РеспубликасыҮкіметінің 2009 жылғы 14 сәуірдегі № 512 «Әлеуметтік тұрғыдан қорғалатын азаматтарға телекоммуникация қызметтерін көрсеткені үшін абоненттік төлемақы тарифінің көтерілуіне өтемақы төлеудің кейбір мәселелері туралы» қаулысымен бекітілген, әлеуметтік тұрғыдан қорғалатын азаматтарға телекоммуникация қызметтерін көрсеткені үшін абоненттік төлемақы тарифінің көтерілуіне өтемақы төлеудің ережесіне сәйкес жүргізіледі.

1) некоммерческое акционерное общество «Государственная корпорация «Правительство для граждан» (далее – Государственная корпорация);

2) услугодателя;

3) акима сельского округа, в случае отсутствия услугодателя по месту жительства.

2. Порядок оказания социальной поддержки

4. Срок оказания социальной поддержки:

1) при обращении в Государственную корпорацию, услугодателю – с момента регистрации пакета документов услугодателем – 10 (десять) рабочих дней;

с момента сдачи пакета документов акиму сельского округа по месту жительства – 15 (пятнадцать) рабочих дней;

при обращении в Государственную корпорацию день приема не входит в срок назначения социальной поддержки.

5. Для получения социальной поддержки физическое лицо (или его представитель по нотариально заверенной доверенности) – (далее – услугополучатель) предоставляет заявление в произвольной форме и следующие документы:

к услугодателю, акиму сельского округа либо в Государственную корпорацию:

1) документ, удостоверяющий личность (требуется для идентификации личности);

2) документ, подтверждающий регистрацию по постоянному месту жительства (адресная справка либо справка сельских акимов);

3) справка с места работы;

4) документ, подтверждающий наличие лицевого счета в банке второго уровня или в организациях, имеющих соответствующую лицензию на осуществление банковских операций.

6. Основанием для отказа в оказании социальной поддержки является:

1) предоставления услугополучателем неполного пакета документов согласно перечню, указанному в пункте 5 и (или) документов с истекшим сроком действия;

2) недостоверность сведений или несоответствие документов предоставляемых заявителем;

3) при совмещении должностей, должностя получателя социальной поддержки по основному месту работы, не соответствует перечню должностей имеющих право на социальную поддержку.

3.Размер оказания социальной поддержки

7. Социальная поддержка специалистам оказывается один раз в год за счет бюджетных средств в размере 5 (пять) месячных расчетных показателей.

*Ойыл аудандық әділет басқармасында
2019 жылғы 13 маусымда № 6252 болып тіркелді*

РЕШЕНИЕ МАСЛИХАТА УИЛСКОГО РАЙОНА

16 маусым 2019 жыл	№ 307	Ойыл селосы
О внесении изменений в решение Уилского районного маслихата от 5 марта 2018 года № 163 «Об определении размера и порядка оказания жилищной помощи в Уилском районе»		
В соответствии со статьей 6 Закона Республики Казахстан от 23 января 2001 года «О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан», статьей 97 Закона Республики Казахстан от 16 апреля 1997 года «О жилищных отношениях», постановлением Правительства Республики Казахстан от 30 декабря 2009 года № 2314 «Об утверждении Правил предоставления жилищной помощи», Уилский районный маслихат РЕШИЛ :		
1. Внести в решение Уилского районного маслихата от 5 марта 2018 года № 163 «Об определении размера и порядка оказания жилищной помощи в Уилском районе» (зарегистрированное в реестре государственной регистрации нормативных правовых актов № 3-11-120, опубликованное 12 апреля 2018 года в Эталонном контрольном банке нормативных правовых актов Республики Казахстан в электронном виде) следующие изменения:		
в преамбуле слова «, приказом Министра национальной экономики Республики Казахстан от 9 апреля 2015 года № 319 «Об утверждении стандартов государственных услуг в сфере жилищно- коммунального хозяйства», зарегистрированное в реестре государственной регистрации нормативных провавых актов № 11015,» исключить приложение к указанному решению изложить в новой редакции согласно приложению к настоящему решению.		
2. Государственному учреждению «Аппарат Уилского районного маслихата» в установленном законодательством порядке обеспечить:		
1) государственную регистрацию настоящего решения в Департаменте юстиции Актюбинской области;		
2) направление настоящего решения на официальное опубликование в Эталонном контрольном банке нормативных правовых актов Республики Казахстан в электронном виде;		
3) размещение настоящего решения на интернет–ресурсе Уилского районного маслихата.		
3. Настоящее решение вводится в действие по истечении десяти календарных дней после дня его первого официального опубликования.		
Председател сессии районного маслихата: Ж. Хамзин	И.о. секретаря районного маслихата: А.К.Мамбетова	

Приложение к решению районного маслихатаот 6 июня 2019 года № 307

Приложение к решению районного маслихата от 5 марта 2018 года № 163

РАЗМЕР И ПОРЯДОК ОКАЗАНИЯ ЖИЛИЩНОЙ ПОМОЩИ В УИЛСКОМ РАЙОНЕ

1. Порядок оказания жилищной помощи

1. Жилищная помощь предоставляется за счет средств местного бюджета малообеспеченным семьям (гражданам), постоянно проживающим в Уилском районе на оплату:

1) потребления коммунальных услуг, семьям (гражданам), являющимся собственниками или нанимателями (поднанимателями) жилища;

2) арендной платы за пользование жилищем, арендованным местным исполнительным органом в частном жилищном фонде.

Расходы малообеспеченных семей (граждан), принимаемые к исчислению жилищной помощи, определяются как сумма расходов по каждому из вышеуказанных направлений.

Доля предельно допустимых расходов в пределах установленных норм устанавливается в размере 5 (пяти) процентов от совокупного дохода семьи (гражданина).

2. Назначение жилищной помощи осуществляется государственным учреждением «Уилский районный отдел занятости и социальных программ» (далее - уполномоченный орган).

3. Жилищная помощь оказывается по предъявленным поставщиками счетами на оплату коммунальных услуг на содержание жилого дома (жилого здания) согласно смете, определяющей размер ежемесячных и целевых взносов, на содержание жилого дома (жилого здания), за счет бюджетных средств лицам, постоянно проживающим в данной местности.

4. Семья (гражданин) (либо его представитель по нотариально заверенной доверенности) вправе обратиться в некоммерческое акционерное общество «Государственная корпорация «Правительство для граждан» (далее - Государственная корпорация) или на веб-портал «электронного правительства» за назначением жилищной помощи один раз в квартал.

5. Срок рассмотрения документов и принятия решения о предоставлении жилищной помощи либо мотивированный ответ об отказе со дня принятия полного комплекта документов от Государственной корпорации составляет восемь рабочих дней.

6. Жилищная помощь назначается с начала месяца подачи заявления на текущий квартал.

7. Выплата жилищной помощи осуществляется через банки второго уровня путем перечисления начисленных сумм на лицевые счета получателей жилищной помощи.

8. Прием заявлений и выдача результатов оказания государственной услуги осуществляется согласно стандарту государственной услуги «Назначение жилищной помощи», утвержденном приказом Министра национальной экономики Республики Казахстан от 9 апреля 2015 года № 319 «Об утверждении стандартов государственных услуг в сфере жилищно-коммунального хозяйства», зарегистрированное в реестре государственной регистрации нормативных правовых актов № 11015.

9. Государственная корпорация принимает заявление посредством информационной системы и направляет его в уполномоченный орган, осуществляющий назначение жилищной помощи.

10. Уполномоченный орган отказывает в предоставлении жилищной помощи на основании установления недостоверности документов, представленных семей (гражданином) (либо его представителем по нотариально заверенной доверенности), и (или) данных (сведений), содержащихся в них, и в течение 5 (пять) рабочих дней со дня подачи заявления направляет заявителю мотивированный отказ посредством веб-портала «электронного правительства» либо Государственной корпорации.

11. Решение о назначении жилищной помощи либо мотивированный ответ об отказе в предоставлении услуги принимается уполномоченным органом, осуществляющим назначение жилищной помощи. Уведомление о назначении либо мотивированный ответ об отказе в назначении жилищной помощи направляется в Государственную корпорацию или «личный кабинет» в виде электронного документа.

2. Размер оказания жилищной помощи

12. Назначение жилищной помощи малообеспеченным семьям (гражданам) производится в соответствии нижеследующими нормами:

1) норма площади жилья, обеспечиваемая компенсационными мерами составляет восемнадцать квадратных метров полезной площади на человека, для одиноко проживающих гражданам не менее однокомнатной квартиры или комнаты в общежитии;

2) нормы потребления электроэнергии на 1 месяц:

на 1 человека – 40 киловатт;

на 2-х человек – 60 киловатт;

на 3-х человек – 80 киловатт;

на 4-х и более человек – 100 киловатт.

3) содержание жилища из государственного жилищного фонда ежемесячно:

на 1 человека – 18 квадратных метров полезной площади, для одиноко проживающих гражданам не менее однокомнатной квартиры или комнаты в общежитии;

4) теплоснабжение ежемесячно:

на 1 человека – 18 квадратных метров полезной площади, для одиноко проживающих граждан не менее однокомнатной квартиры или комнаты в общежитии;

5) вывод бытовых отходов – ежемесячно на каждого человека по тарифу;

6) услуги канализации – ежемесячно на каждого человека по тарифу;

7) услуги водоснабжения – ежемесячно на каждого человека по тарифу;

8) норма потребления газа - ежемесячно на каждого человека по тарифу;

9) нормы потребления твердого топлива (угля) на отопительный сезон:

до 3-х человек в месяц – 0,5 тонны;

на 4 –х и более человек в месяце – 1 тонна.

нормы платы потребления и тарифы коммунальных услуг предоставляют поставщики услуг;

10) компенсация повышения тарифов абонентской платы за телефон, подключенный к сети телекоммуникаций, производится в соответствии с правилами компенсации повышения тарифов абонентской платы за оказание услуг телекоммуникаций социально защищаемым гражданам, утвержденным постановлением Правительства Республики Казахстан от 14 апреля 2009 года № 512 «О некоторых вопросах компенсации повышения тарифа абонентской платы за оказание услуг телекоммуникаций социально защищаемым гражданам».

--

ӨНЕРЛІ АҒАНЫҢ ӨНЕГЕЛІ КЕШІ

ОЙЫЛ ӨНІРІ ҮШІН ЖОЛДЫБАЙ АЙТҚУЛОВТЫ ТАНЫСТЫРЫП ЖАТУАРТЫҚ. БІР СӨЗБЕН АЙТҚАНДА БІР БОЙЫНА БІРНЕШЕ ӨНЕРДІ СЫЙҒЫЗҒАН АЗАМАТ. БІР БАСЫНА ЖЕТІП-АРТЫЛАТЫН АТАҒЫ ДА БАР. БІРАҚ, АТАҚТЫҢ АРТЫНАН ҚУҒАН ЖОҚ. ЕҢБЕГІНДЕ ЕШКІМГЕ БҮЛДАМАДЫ...

БАСҚА ЕҢБЕКТЕРІН АЙТПАҒАНДА ОЙЫЛДЫҢ ГИМНІНЕ АЙНАЛҒАН ӘЙГІЛІ «ОЙЫЛЫМ МЕНІҢ-ОЙДАҒЫ ЕЛІМ» ӨНІНІҢ ӨЗІ БІР ТӨБЕ. АУДАННЫҢ КӨЛЕМІНДЕ, БОЛМАСА АҚТӨБЕДЕ ОЙЫЛДЫҚТАРДЫҢ ҚАТЫСУЫМЕН ӨТЕТІН МЕРЕКЕЛІК КЕШТЕР МЕН ТОЙЛАР ДА ОЙЫЛДЫҢ ГИМНІ ОРЫНДАЛМАҒАН КЕЗІ ЖОҚ ШЫҒАР... ӘР ӨНДЕРІНДЕ ТУҒАН ЖЕРГЕ ДЕГЕН САҒЫНЫШ, МАХАББАТПЕН ҚОСА ПАТРИОТТЫҚ СЕЗІМГЕ ТҰНЫП ТҰРАТЫН, БҮГІНДЕ ЖЕТПІС ЖАСҚА ТОЛЫП ОТЫРҒАН АҚЫН, САЗГЕР АҒАМЫЗҒА ОЙЫЛДЫҚТАРДЫҢ ҚҰРМЕТІ ҚАШАННАН БӨЛЕК. СОНЫҢ БІР КҮЕСІ – КЕШЕП АУДАНДЫҚ МӘДЕНИЕТ ҮЙІНДЕ ӨТКЕН «БАРҚЫННАН ЕСКЕН САЗДЫ ӨУЕН» АТТЫ КЕЗДЕСУ КЕШІ.

Ал, мерекелік кештің шымылдығы Ж.Айтқұловтың шөкірті, жерлесіміз, өнші Арайлым Мырзабекованың орындауында «Ойыл балысы» өнімен ашылды. Тұңғыш Президентіміз Н.Ә.Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру», «Ұлы даланың жеті қыры» бағдарламалық мақалалары аясында табиғи дарыны мен ерен еңбегінің арқасында кәсіби біліктілікке қол жеткізген тұрғын игі қасиеттерін көпке үлгі ету, жұртқа беймәлім қырларын таныту мақсатында дарыны қарымын арттырған, өнері өрісін кеңейткен, талабы танымалдыққа жеткізген білім саласының жұлдызы, ұстаз-өке, жергілікті ақын-сазгер, кең пейілді, ақ ниетті аға Жолдыбай Айтқұловтың

құмар Жолдыбайдың күймақұлақ, әсершіл, болып өсуіне Айтқұл өкенің тәрбиесі мен сылдырап аққан Ойыл, Ащыойыл мен Қуырдақты өзендерінің де септігі көп тисе керек. 1980 жылы Алматы қаласында өткен республикалық сазгерлер конкурсында жүлде алып, Қазақ радиосының алтын қорына жазылған «Ойылым, ерке өзенім» өнін халықтық «Ақ өже» ансамблі орындаса, алғашқы шығарған өндерінің бірі «Тыңдашы мені» өнін жас талант Ақниет Боранбайұлы шырқады. Сазгер Ж.Айтқұловтың өнерінің тағы бір қыры - тарихымызды түгендеп, баспасөз беттерінде өлеңдерімен қатар, мәдениет пен өнер, жастар шығармашылығы жөнінде мақала-

адами азаматтығымен қызмет етуден танбай келеді.

Домбыра үніне ұйымаған, жусанды даланың иісін аңсамаған қазақты қазақ деп айтудың өзі қиын. Кейіннен небір аспаппен өн шырқаса да, Жолдыбай ағаның бес жасынан серігі болған домбырамен өн айтып, талай ақындар айтысында топ жарғанын жерлестері ұмыта қойған жоқ.

«Шөкіртсіз ұстаз түл» демекші, төжірибелі ұстаз Жолдыбай аға оқушылардың шығармашылық қабілеттерін дамытуға, дарынды балаларды анықтау және оларға қолдау көрсету мақсатында жемісті еңбек етіп келеді. Бүгінде ардагер ұстаздың оқушылары оны ер көз құрмет тұтып, мақтан етеді.

70 жас мерейтойына өнердегі қанаттас інілері, жерлестеріміз Нұрлыбек Қалауов пен Мұқан Сатыбаев та бірге келді. Бірі кештің тізгінін ұстаса, екіншісі баянымен өн шырқады.

Өмірден тоқығаны мол, кең ойлап, қамқор қолын ұсынып жүретін ауылы азамат, аға ретінде жақсы білеміз. Өзі еңбегін арнаған саланы дамытуға сіңірген белсенді қызметі мен озық ойлайтын кемел қабілеті тәтті етпей қоймайды. Жүздеген шөкірт тәрбиелеп, жастарға ұлағатты ұстаз болды. Өріптестері мен замандастары алдымен оны шебер ұйымдастырушы және ұлтжанды азамат ретінде таныды. Сондықтан, ағаның өнермен өрілген өмір жолына көрермен арнайы дайындалған бейнебаян арқылы тағы бір көз жүгіртті. Ақын М.Жұмабаевтың «Әр адамның ынта-сы әр түрлі нәрседен ояндай: біреудің музыкадан, біреудің суреттен, енді біреудің поэзиядан, өнердің бір түрінен ләззат алмайтындай, біреуіне құмар болмайтындай адам болмайды» - деген сөзі Жолдыбай ағайдың өмірін айқындайтындай. Ал, Жолдыбай ағай жеті өнердің бөріне құмар болды. «Талант - Жаратқанның сыйы ғана емес, сонымен бірге өзінің алдындағы, қоғам мен Отан алдындағы жоғары жауапкершілік те» - деп, Тұңғыш Президентіміз Н.Ә.Назарбаев айтқандай, бойына бір емес, бірнеше өнерді сыйдырған, өнер десе, ішкен асын жерге қоятын, қарапайым қазақ қалпынан аумайтын Жолдыбай аға өлдекімдердей өн туды, өмірге өлең келді деп дабырлатпай-ақ, оның сазды өндері, өміршең өлеңдері өз тыңдармандарына жетіп жатты.

Жоғарыда айтқанымыздай, Жолдыбай ағаның өнердегі, өмірдегі бірге жүрген достары өз өмірінде үлкен орын алады. Бірі іні, бірі ағасындай болғанмен етене араласа келе құрдасындай құрметпен сыйласқан, өзіндік көтерер жақынына айналған өнердегі бірге жүрген інісі Мұқан Сатыбаев сахнаға баянын көтеріп шыққанда, шынайы өнерге сусаған жерлестері қошеметпен қарсы алды. Жерлестерінің сағынышын Мұқан өнші өмірдегі де, өнердегі де ағасының «Тарышылар маршы» мен «Ардагерлер» өнін орындап басты.

Табиғатынан сұлулыққа жаңы

лары жариланып тұрды. Жетпісінші жылдардың өзінде Вяткиннің «Сырым батыр» кітабындағы «Наурызалы батырдың бейіті Ойыл өзенінен шығысқа қарай 20 шақырым жерде жатыр» - деген дерегіне сүйеніп, «Наурызалы батырдың соңғы сөзі» деген өлең жазғаны бар. «Құмжарғаным», «Жайдары қыз қайдасың?» - сияқты өндері сол уақытта ауыздан-ауызға тез тарап, жұртшылықтың ілтипатына бөлense, «Шотан батыр» атты толғауы мен Ойылдан асып, Маңғыстау өңіріне кең тарап кеткен «Киелі бабам - Ер Шотан» өнін жас өнерпаз Ермұхамбет Махметов эстрадалық өңдеуде орындады.

Шын жүйрік бәйге басталғанша бойын жасырып ұстайды. Сөйтіптер арасында қызбалыққа салынбай, оғаш мінез көрсетпей мол-момақан күйде тұрады. Сөреде сөйгіліктер сап түзеп, тұлпар тұяғының дүбірін естісімен жанарында от ойнап, ширғып-ширап шыға келеді. Міне, сол кезде көрсен гой, сөйгіліктің сымбатын деуші еді үлкендер жағы. Тұла бойы тұнған талант, сегіз қырлы, бір сырлы Жолдыбай Айтқұловты өнердің өрен жүйрігі деу орынды. Қашанғы қарапайым қалпымен халқына өнерімен, өлеңімен, ұстаздығымен, ақындығымен, өлі де

2012 жылы Т.Айбергеновтің 75 жылдығына орай өткізілген сазгерлердің Республикалық жабық байқауында І орынға ие болған «Сәуір самалы» өнін орындаған шөкірті, жерлесіміз, облыстық филармонияның өншісі Арман Төлесінов те қошеметіне бөленді.

Ал, Арман үлкен өнерге жол ашқан жерлестерінің алдында «Алтай бабам, ардағым» атты ағамыздың су жаңа өнінің тұсауын кескенде, Алтай батырдың ұрпағы, осы кешке Ақтөбеден арнайы келген Сағынай қажы Құсайынов шыдай алмай сахнаға шықты. Арман баласына тай мінізді. Жолдыбай ағай - өз жүрегінің нәзік қылын шерткен 50 шақты өннің авторы. «Ол сондай-ақ күміс көмей өнші. Мақпал қоңыр даусымен Арқаның да, Батыстың да, Шығыстың да, Оңтүстіктің де өндерін әуелеткенде таңдай қақпау мүмкін емес. Жолдыбай өлдекімдердей өзі туып өскен өңірдің ғана емес, Қазақстанның қай түкпірінің өндерін де орындап, насихаттап жүр.

Алматыда жүргенде «бойындағы өнерді ұштасам, бір көдеге жаратсам» - деген арманмен Халық Консерваториясынан кешкілік дәріс алуды ұмытпаған Жолдыбай аға «Жолы болар жігіттің» дегендей, тап сол кезде жеңіл өнеркәсіп қызмет-

керлерінің қалалық байқауына қатысып, күй тартудан бірінші орын, көркемсөз оқудан жүлделі екінші орынды иеленеді. Қазылар алқасы бойына өнер дарыған жас жігітті республикалық эстрада өнері студиясына қабылдауға шешім шығарады. Сөйтіп, белгілі домбырашы, профессор Құбыш Мұхитовтың класында шеберлігін шыңдай жүріп, «Қазақфильм» жанындағы актерлік шеберхананың дубляж цехында кешкі курста оқиды. «Жігітке жеті өнерде аз» деген осы болса керек.

Қолы сәл босай қалса, қылқаламын алып сурет салу да желгі дағдысы. Ал, естіген-көргенін жадында ұстайтын зеректігіне еріксіз төңті боласын. Содан да болар оның қасынан шөкірттері арылмайды. Бала жүрегіне жол табудың өзіндік сырын меңгерген өмбебел ұстаз.

Жолдыбай аға қоғамшыл, белсенді ұстаз-өке. Ол кісінің бойындағы ең жақсы қасиет - үйдегі мен түздегі жағдайды орайластырып, тізгінді қолына ұстауға тырысады. Балалары үшін жұмысты, жұмысы үшін балаларды ұмытып кетпейді. Үйі ерқашан берекелі, жайлы. Өзіне тиесілі міндеттің бәрін жоғары деңгейде атқаруға тырысып, жеке өмірін де шығармашыл адамға тән тапқырлықпен ұйымдастыра алады.

Жолдыбай ағаның еңбектері - өз бойынан сол қасиетті көрсетуімен ерекше. Бөріне үлгереді, үздіксіз ізденеді, өнері бар, сүйсініп орындайтын өні бар. Қасиетті Ойыл топырағы дарынға да кенде емес, еліміздің өнері мен ғылымына субелі үлес қосып жүрген азаматтар баршылық. Сондай азаматтардың бірі де, бірегейі осы Жолдыбай Айтқұлов десек,

Көптеген музыкалық аспаптарда шебер ойнайтын Жолдыбай ағай өлеңін өзі жазып, өнін өзі шығарады. Аспаптарда өзін-өзі әдемі сүйемелдеп, асқақташа шырқайды да.

М.Құрманалиннің сөзіне жазылған «Ағайынды Жұбановтар кешесі», «Қыылда қалды қимасын», өндері осындай ізденістерден туған дүниелер.

«Өлеңге өркімнің-ақ бар таласы демей ме? Мектеп қабырғасында өлең жазған бір топ бала орта мектепті бітірісімен Қазғудің журналистика факультетіне барды. Оқуға түсе алмай Алматыда қалған намысшыл ұл селтенбей жүрістен ештеңе шықпасын біліп, «Есік» мейрамханасына жұмысқа тұрады. Көкісіні Алматы мемлекеттік консерваториясы жанындағы үш жылдық халық консерваториясынан кешкілік дәріс алуды да ұмытпайды. Қазақ өнерінің шоқ жұлдыздары Ж.Елебеков, Ғ.Құрманғалиевтің ақыл-кеңестерін тыңдап, өндерін үйренеді. Өнер студиясын бітіріп, жаңадан ұйымдасқан «Гүлдер» эстрадалық ансамблінде, кейін Жамбыл облыстық филармониясының «Жас толқын» эстрадалық ансамблінде жұмыс істейді. Қазір өзімен бірге оқыған Қайрат Байбосынов, Луқпан Есенов, Қапаш Құлышева, Рақым Тәжібаев, Шаһмардан Әбілов, Айдоc Бектемиров, Гүлжанан Әсербәева сынды өнер тарландарының есімдері. Туған жерге қайтып оралмай, арман қуып Алматыда қалса, бөлім қазақтың биік өнер жұлдызы болары сөзсіз еді. Ал, студенттік кезде бірге оқып, бірге жүрген досы ҚР еңбек сіңірген өртісі, Қазақ ұлттық өнер университетінің профессоры Қапаш Құлышеваның жолдаған құттықтауы да кездесу кештің ажарын аша түсті десек, артық айтқандығымыз емес.

Ақынның өлеңдерін оқылып, өндері шырқалып, сыр-сұзбаппен өткен кеш қанша ұзаққа созылса да, ешкімнің ықпалынсыз, бір-бірінен естіп, ерікті келген, сағынған жерлестері тап-жылған жоқ.

Кеш соңында өзінің ізгі лебізін жеткізген аудан әкімі Асқар Қазыбаев алдымен кеш иесінің кеудесіне жуырда ғана аудандық мәслихаттың шешімімен берілген «Ойыл ауданының құрметті азаматы» төсбелгісін тағып, ығына шапан жауып, ат мінізді және өнердегі екі серігі Мұқан мен Нұрлыбек ағаларға да шапан кигізді. Сонымен қатар, осы кешке Ақтөбеден арнайы ат терлетіп, ағамыздың кешіне үлес қосу үшін келген қонақтарға да құрмет көрсетілді. Ал, сөз алған Жолдыбай ағаның замандастары мен шөкірттері де ықыластарын білдірсе, балалары болса, осындай кешке арқау болған аға-апаларына өздерінің сый-сияпаттарын ұсынды. Кездесу кеш сазгердің «Ойылым менін - ойдағы елім» өнін көрермендердің тік тұрып, қосыла шырқауымен аяқталды.

Серікбай ҚОЙБАҒАРОВ, Ойыл селосы.

ҚЫСҚЫ МАЛ АЗЫҒЫН ҚАМДАП АЛУ МАҢЫЗДЫ МӘСЕЛЕ

Өткен сенбінің жаймашуақ жайдарлы күні аудан орталығындағы ауыл-шаруашылық жәрмеңкесімен басталды. Жәрмеңке сөрелеріне негізінен ет, сүт өнімдері шығарылды. Соны-

шылығы және кәсіпкерлік бөлімінің басшысы Сүйіндік Өскенбаевқа қысқы мал азығын өлі де молырақ өкелу жұмыстарын жандарып, тұрғындардың қысқы мал азығын уақытында

мен бірге жәрмеңкеге мал азығы да молынан келді. Алайда жәрмеңкені арнайы аралаған аудан әкімі Асқар Қазыбаев жәрмеңке сөрелеріндегі өнімдердің бағасын нарық бағасынан сәл де болса, төменірек болуын кәсіпкерлерге айрықша ескертті. Оған қоса аудандық ауыл шаруа-

түсіріп алуына бар мүмкіндік жасауына тапсырма берді. Еңдеше аудан тұрғындарының да «құлағына алтын сырга». Себебі биыл далалықтағы шөптің шығымы төмен. Сондықтан қазіргі сәтті мүмкіндікті пайдаланып қалу керек.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ.

«ЖОЛДА ҚАБЫЛДАУ» АКЦИЯСЫ

Республика көлемінде «ЖОЛДА ҚАБЫЛДАУ» акциясы аясында өткен аптада Ойыл ауданы ПБ басшылығымен және мемлекеттік қызмет көрсету саласындағы полиция қызметкерлері тарапынан, аудан тұрғындарына жолда қабылдау акциясы жұмыстары халықты мемлекеттік қызмет көрсету саласындағы заңдылығын, қоғамдық тәртіпті және жол қауіпсіздігі аясындағы заңдылығын түсіндіру мақсатындағы жолда қабылдау тәртібі «Көкжар» көшесінің бойында өтті.

Мемлекеттік қызмет көрсету өртүрлі салада өткізіліп, көш-көн қызметі заңдылығын сақтау негізімен, айыппұлдарды мемлекет пайдасына төлеу тәртібі, көлік құралын тіркеу, көлік құралын қайта жабдықтау, жеке куәлік, телқұжат және жүргізуші куәлігін беру заңдылығы бойынша түсіндірме жұмыстары жүргізілді. Бұған дейін де әр айда екі рет өткізіліп жүрген акция аудан орталығынан қабылдауға 68 адам

келді. Тұрғындар тарапынан қойылған сауалдарға полиция қызметкерлері толыққанды жауап берді. Қабылдау кезіндегі сауалдардың көбісі шетелден автокөліктерді өкелу мен оны заңдастыру жолдары тура-лы, шетелге қыдыруға шығуға қандай құжаттар қажеттігі және азаматтық аңшы қаруын сатып алу тәртібі жөнінде болды.

Бірінші сұрақ бойынша шетел автокөліктерін өкелуге ешқандай кедергі жоқ. Өкелген көлікті тұрғылықты мекен жай бойынша полиция бөліміне құжаттарын тіркейді. Неме-се онлайн тіркеуіне де болады. Келесі сауал бойынша шетелге қыдыруға шығу үшін Еуразиялық экономикалық одаққа төлқұжат жасатудың қажеті жоқ. Соңғы сауал бойынша азаматтық аңшы қаруын сатып алу үшін бар болғаны азаматтық және қызметтік қаруының айналымы бақылау инспекторына келіп тісті құжаттарын жинақтайды. Сонымен бірге ол адамның бұрын сотты болмауы тиіс.

СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚПЕН КҮРЕС БОЛАШАҚТЫҢ КЕПІЛІ

Біз жаңа қоғамда өмір сүріп жатырмыз. Жаңа қоғамның сипаты іскерлік қабілеттерімізді дамыту, жетістіктерімізді саралау. Бұл жолда түбегейлі шешімі табылмай тұрған мәселе, ол – коррупция. Елімізде осы мәселеге арнайы қабылданған заңдар да, атқарылып жатқан жұмыстар да баршылық, бірақ бұл мәселе өлі толық шешімін тапқан жоқ.

Әлеуметтік қасірет болып табынып ол саяси даму тұрғысынан бір-біріне ұқсамайтын өлемдегі барлық елдердің қай-қайсысын да қатты алаңдатыны анық. Сыбайлас жемқорлық әлеуметтік – экономикалық даму, нарықтық экономиканы құру инвестициялар тарту процесін баяулататын, елдің даму болашағына айтарлықтай қауіп төндіретін құбылыс. Сонымен қатар сыбайлас жемқорлықпен пәрменді күресу үшін халықтың құқықтық сауатсыздығын жоюын, құқықты түсіндіру жұмысының деңгейі мен сапасын арттыру керектігінің маңызы зор. Халық өздерінің құқықтарын, өздеріне қарсы қандай да бір құқыққа қайшы іс-әрекет жасалған жағдайда қандай іс-қимыл қолдану керектігінің нақты жолдарын толық білулері қажет.

Бұл бағытта мемлекеттік кірістер басқармасында салық төлеушілер арасында сыбай-лас жемқорлықтың алдын алу, болдырмау тақырып-тарына семинар – кеңестер өткізіліп, жемқорлықтың келеңсіз жағдайларға жеткізетінін насихаттайтын видео-роликтер көрсетіліп отырады. Сон-дықтан сыбайлас жемқорлықпен күресу барлық Қазақстан Респуб-ликасы азаматтарының азаматтық борышы деп білу керек.

Ойыл ауданы бойынша мемлекеттік кірістер басқармасы

Ойыл аграрлық колледжінің ұжымы және бастауыш кәсіподақ ұйымы колледжіміздің қызметкері Исмиғалиева Гүлжананың анасы
Ақсұлудың
қайтыс болуына байланысты қайғысына ортақтасып көңіл айтады.